

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2-50 ар. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 16 франків
 Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні денесеня по 15 кр. від стрічки.

Ненадійний зворот.

В китайській справі оголошує російський урядовий «Правіт. Вестнік» комунікат міністерства заграничних справ до уповномочених за границею представителів Росії, який з припорученя царя виготовлено і вислано дня 25. серпня с. р. Комунікат означає найближшими цілями, які російське правительство зараз від початку собі поставило: 1) Охорона російського посольства в Пекіні і російських підданих на китайській території. 2) Підмога китайського правительства для привернення правного порядку в зревольтованій державі.

Коли в наслідок подій всі держави ухвалили вислати свої війська до Китаю — каже далше комунікат — російське правительство предложило такі витичні точки, як засади поступованя в китайській справі: 1) Удержане спільного порозуміння між державами, 2) Удержане в Китаю попереднього устрою державного, 3) Ухилене того всего, що могло би довести до розбору Китаю, 4) Уможливлене реституції легального, центрального правительства в Китаю. Що-до сих точок існувало порозумінне майже всіх держав, а російське правительство, не маючи жадних інших цілей в Китаю, не видить потреби відступати від них і на далше.

З занятєм Пекіну стало сповнене перше завдане: освободжене послів в Пекіні. Друге завдане: реституція китайського правительства є о стільки трудне, що цісаря ані цісаревой нема в Пекіні. При сім стані річий російське правительство не бачить жадної достаточної причини, щоби уповномочені при китайськм правительстві посольства ще далше оставали в Пекіні. Тому рішив ся цар свого посла, дійсного тайного радника Гірса, з цілим пер-

соналем посольства відкликати до Тіентсіна, куди его відпровадять російські війська, яких присутність в Пекіні видаєсь безцільною супроти многократно заявленої постанови: не виступати поза первісно визначені завданя.

Скоро легальне правительство китайске возьме в свої руки керму правління і визначить повномочників для переговорів, то і Росія, порозумівши ся з прочими державами не занедбає вислати своїх повномочників до сеї місцевости, де відбудуть ся переговори.

Отсе короткий зміст російського комунікату, який назначає цілковитий і рішучий зворот в китайській баталії. Росія заняла в кількох тижнях Манджурию, простор більший ніж ціла австро-угорська монархія і тепер може спокійно грати великодушну покровительку мира. До становиска Росії прилучили ся також Сполучені Держави тим радше, що на Филиппінах для них повстали тепер нові клопоти; а здаєсь також, що порозумілись з Росією зглядом будучих користий. Японія жадає передовсім означеня умов, на яких російські війська полинять ся в Манджурії, бо в противнім разі грозить окупацією Кореї. Франція, хотя засадничо пише ся на згідну політику з Росією, таки полишить свої війська в Китаю, вже хотьби для рівноваженя впливу Англії, з якою скорше чи пізнійше приїде єї почислити ся на кольоніях «що мое, а що твоє». Але найприкрійше діткнув сей комунікат Німеччину і єї союзницю Італію, — бо Австрія бере лише дуже малий уділ в китайській акції.

Що станєсь тепер з шумно заповіданою цісарем Вільгельмом німецькою пімстою на Китаю? Де остало ся се куріозне «без пардону!» На чім відібе Німеччина величезні видатки, які так поспішно поробила на китайську експедицію? А що най-

важнійше: як буде виглядав ґр. Вальдерзе зі своїм цілим штабом, коли союзні війська покинуть Пекін ще перед его прибутєм. Кому буде розказувати маршалківска булава генераліссімуса, вручена єму цісарем, і що буде малювати висланій Вільгельмом осібній «Schlachten Maler?»

Справді не мож було гірше запити собі з Німеччини, як се зробила Росія, бож она була перша, що згодила ся на вибір Вальдерзе-го, порозумівшись з Німеччиною ще перед его офіційальною номінацією. Не дивно, що панує тепер огірченє і злість против Росії, а в наслідках могло-б се стати небезпечним навіть для європейского мира. Тому правдоподібно рознічнуть ся широкі дипломатичні переговори, які остаточно злагодят ся диссонанси в міжнароднім концертї, але всеж таки теперішнє виступленє Росії і Америки здержать всякі заборчі та новаторські заміри чужих держав в правічнім Китаю.

Вісти з Америки.

О. Д. Поливка пише до американської «Свободи» з Northampton Pa:

Богу дякувати, будова красної мурованої церкви поступає, вже зачинають будувати вежу. Богослуженя правимо тимчасом в гали; в тих днях закупила громада церковна ще один лот під будову дому приходского (плебанїї); вартість лотів виносить 1.800 дол., а вже суть виплачені без довгу. Понеже ту не можна дістати відповідного помешканя, буде ся сейчас будувати дім для свьященника, в дуже лагідних місячних сплатках, так, що не більше буде ся платити на свою хату як на рент. Нарід через довгий час без свьященника трохи роздустив ся, однак маємо надію, що в короткім часі все приверне ся. Суть ту охотні межи молодцями, що мають велику охоту до просвьіти і за то ми що най-

5

ВІСПА.

Оповіданє Вацлава Космана.

З чеського переклав Я. Юлев.

(Далі).

II.

По двох літах.

1.

Два літа, — се короткий час; але що в сих двох літах не може стати ся, яка не може зайти зміна! А що стало ся, та що змінило ся в Червонім дворі? — Мало й богато!

Не змінило ся ту нічо, хяба що Кароль умер. Відбув іспит зрілости, пішов в Прагу студювати права, а з весною приїхав до дому, про що було лише мріяв. Приїхав домів і вже не відїхав. Завесли его до Чезина. Там лежить на малім горбочку і дрмає, ождає, аж засьпває жайворонок вічної весни.

Більше не зайшла жадна зміна у Свободів, але сим змінило ся все. Свобода зробив ся ще більше тихий і маломовний. Господарство розцвітало ся, майно та повага множила ся, але він вже не звертав на се уваги. Не тішило вже его ціле майно; він мріяв лише про те, аби най-

скорше віддати замуж Маню та переселити ся де в яке місто між люди, чей серед суспільного життя забуде на свою страту. Жінка его стала навпаки дразливішою. Нещаслива рана розчутила єї нерви. Ніхто єї не міг в вічім догодити, а навіть власний єї муж мусів дуже часто зносити жіночі примхи, але що знав причину єї роздразненя, тому мовчав. Маня була для неї усім: На неї звернула она цілу свою любов, так що своєю любовою аж мучила доньку. Коли би Маня не була здоровою дівчиною, та коли би єї не піддержувала згадка про брата, — була би вже мабуть давно знесилила ся. Мати накупила єї сукон найновійшої моди; вволювала всім єї забаганкам, їздила з нею, де лише лучила ся нагода; вихвалювала єї в довірних розмовах перед знакомими панночками; запрошувала у дім знакомих нежонатих панів; частувала їх щедро, а се все на те, аби знайти для Манї порядну «партию» — розуміє ся по своїй вподобі.

Найрадше була би єї віддала за якого пана, передовсім міського урядника, аби Маня не мусіла старати ся про хліб насущий і гарувати, та аби йменували єї «ласкавою панею».

Маня за ті два літа дозріла духово й тілесно. Знаєщ, милий читаче, цвітку, що зове ся «Ароновою віточкою»? Два літа корчить ся нужденна билночка при самій землі, неначе

мушкетовий оріх — без цвіту, окраси; аж третього року вискакує з неї печайно прут, деколи аж на пять стіп високий, посіяний від коріня аж до верхка красним цвітом. Так нагло розвинула ся також Маня. Смерть брата була для неї блеском, який Павла біля Дамаскину скинув з коня та осліпив. І Маню в першій хвили неначе би блеск опоморочив і пригнітив; она стратила брата, свого учителя-керманича, свою потіху, свою підпору. Але коли минув перший удар болю, Маня дивила ся на сьвіт вже иньшими очима, ніж давнійше, очутила ся з помороки сильнійшою, дозрілою, загартованою на злидні житя.

Було з кінцем червня. Маня вийшла передною брамою до Чезина. Сонце стояло еще високо. Було коло шестої години. Маня ступала повільним кроком, — бож алевю дійде кожний до Чезина за десять минут, — і несла в рудї вінець з рож і лілій.

Як та Маня змінила ся! Стать єї була гарзд висока і пряма, а темна, легка сукня вила ся вільними, гарними загинками довкола єї стрункого тіла.

На шиї мала стоячий ковнірець, що додавало єї щось дитинного, і чорну стяжку з золотим хрестиком. Чорні коси прикрила жовтим, широким кашлюшком. Схилила головку і сумно

Мейй ифаллетон.

ПОЧИНОК.

(Виймки з довшого оповідання)

Богдана Лепкого.

(Далі).

— Говори своє — відворкнув Починок і вийшов з хати.

Сонце що-йно вставало. На сьвітлі не було ні дня, ні ночі. В саді, в лісі, за хатою, над будинками висіли ще останки нічної тіни, віяло холодом ночі, але на подвір'ю та за ворітьми на дорозі розливалася ясність денна. Над долиною при річці стояла мрака сива і така сама мрака піднімала ся легонько, немов нерадо, з понад цілого ліса.

Починок заложив чоботи на палицю, палицю взяв на плечі, підкочував штани, щоби не заросли і гайда в дорогу — до Відня.

Якась нова надія додавала йому охоти і сили. Немов помолодів і подужав. Не один парібок не зрівнав би ся тепер з ним в ході. Йшов скоро, придержуючи ся маршрути Басістого. Не спочивав майже нігде. Раз лишень щось йому влізло в ногу, то мусів сісти і витягнути заваду. При тій нагоді вкрав собі

хліба, обірвав голівку чіснику і зів два зубці. Решту вкинув назад до торбини. Сира не кушав. Ховав на пізніше. Яюсь не йде їсти чісник тамки, у Відні, бо з рота чути, але на дорозі то можна. На полудне зайшов до Золочева. По дорозі оглянув кримінал, не міг надивувати ся, що в таким палаці, в городі мешкають злодії і пішов дальше.

— Коби хоть здибати твою колію, та щоби мене забрала — думав старий і непокоїв ся, що колії яюсь не було. На щасте побачив якогось селянина, що йшов поперед него. Дігнав его і каже:

- Слава Богу!
- Слава на віки!
- А де ту тая колія?!

Газда подивив ся на него, вивняв люльку з рота і став.

— А ви звідки? — питає по хвили.

- З Рехтина — каже Починок.
- То десь далеко? — питає дальше газда.

— Таже далеко — відповідає Починок.

- Буде зо три милі.
- Може і буде. Хто там его міряв.

— Гм — каже газда і задумав ся.

— А в вас який єгомость? — питає по хвили, уступаючи ся перед надїждаючою фірою саме тільки з дороги, що колесо лиш пересунуло ся коло его ноги.

— Який єгомость? Старенький. Слабує зчаста. Правити не годен.

— А як пише ся? — Або я знаю Я его імені не кликав ніколи та не знаю, як єму. Ксьондз тай ксьондз.

— А граду у вас не було? — Славити Бога не було.

— А в нас вам такий прав, як волоскі горіхи. Геть виток збіже. Кара Божа. Але ви за колію питали. Ще час. — Ту він подивив ся на небо. — Встигнемо. Я також до колії, підемо разом. Ви далеко? — До Відня.

— До Відня? — повторив мочно здивований газда.

— А ви чого до Відня? Чи не до Найяснійшого Пана?

- Таже так.
- Десь певно за поле?
- Таж за поле.
- Шкода вашої роботи.
- Чому шкода?
- Бо не пустять.
- Як то не пустять? Басістий кавав, що пустять.

А я вам кажу, що не пустять.

Починок подивив ся на него так, як би кавав — о! що ти знаєш?

- А ви з ким за поле?
- З двором.
- З двором — потакнув газда і випитував ся дальше як адвокат.
- А він вас, чи ви его?
- Двір мене.

— Ага. Двір вас. То шкода вашої роботи. У нас таке саме було кілька літ тому і не пустили. От верніть ся. Я вам кажу.

Починок не відповів нічого, а в думці погадав собі: — Говори своє. — Але по хвили став єму розповідати все, як було. Зачав від ловів, як то его покійного сина зрарили і оповідав до самого двірця. Саме на сходах перестав, дотягнувши історію до сходів, то є, до тої хвилі, як вони тепер йдуть.

— Господи! Щоби тая колія! — зітхав Починок — щоби не зістатись!

Тимчасом газда збирив ся по білети.

— Заплатіть там за мене. Кажіть, що то для Починка, може спустять. До Відня їде, до монархи, шукати права.

(Д. б.)

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ”

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всїм вірним Вєресов. Митрон. і Прєсов. Еп. Ординариатам всїх трєх єпархїй, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї знарядї, збіже в зерні і соломї, сїно в стогах і будинках протів шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносивть:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	"	"	"	
" спеціальна	1.684	"	80	"	
Фонд основний	72.000	"	"	"	
" емеритальний	18.166	"	60	"	

Тарифи «Днїстра» дуже умірковані, услїва обезпечень користнї, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносивли виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Днїстра» прїймає Банк красвий і Каси ощадности у Львові, Коломїї, Самборі, Долнїї, Святнїї, Городенці, Терєбовлї і Залїщиках прї позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днїстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечень в Краковї, котре дає найкористнїйші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язицї. Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Днїстра», прїймає ся. «Днїстеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. прівїзвї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дїм «Просьвітї».)

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ”

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10

(дїм „Просьвітї”).

удїляє позички за оплатю 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адмінїстраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященїки, не посїдаючі реальности, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через «Днїстеръ» в Товариствї взаїмних обезпечень в Краковї після всьїх можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство прїймає вкладки до опрєцентования від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членскїй вносивть 50 кор., вписовє 2 кор. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днїстеръ». Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днїстеръ».

Артистичне заведеє ритовнїче малярства шильдів, відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побїч аптїки Вл. Мїколяша). Виконувє дуже красно всьїякі роботи, а іменно: печатки кавчуковї і металевї для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальованї на шкїї, деревї, бласїї та полотнї. Всьїякі лякерования, позолочуваня хрєстїв. Таблицї і шильди лянї з рїжних металїв, таблицї нагробнї і назви улиць, числа на домї.

Гравури на металю та дорїгих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограмї, герби і гузики до упряжи та лїберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизнї!

Цїнники даром і франко!

Всьїякі КУПОНИ вильсованї цїнні паперї виплачує без потрученя прівїзвї або коштів Контора вимїни ц. к. упр. гал. акц. БАНКУ Гїпотечного.